

AAT-001-001283

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Economics : Paper - IV (Elective - 1)

(Agri. & Industry Deve. in India Eco. P-4)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001283

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નનો જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના સાચા ઉત્તર આપો.

૨૦

(૧) ગ્રામ અર્થકારણને વેગવંતુ બનાવવા તથા વિકાસમાન બનાવવા
૧૯૫૬-૫૭થી કયો ખ્યાલ અસ્તિત્વમાં આવ્યો ?

- (A) ગ્રામ પંચાયતી રાજ્ય (B) શહેરી પંચાયતી રાજ્ય
(C) પંચાયતી રાજ્ય (D) બિનપંચાયતી રાજ્ય

(૨) ૨૦૦૮-૦૯માં હરિયાણા ક્રાંતિની અસર તળે અનાજનુ ઉત્પાદન કેટલુ હતુ?

- (A) ૨૦૮૬ લાખ ટન (B) ૨૧૭૩ લાખ ટન
(C) ૨૩૬૮ લાખ ટન (D) ૨૩૦૮ લાખ ટન

(૩) ખેત ધીરાણ પૂરું પાડવાની વ્યવસ્થામાં કઈ સંસ્થા ટોચ પર રહેલી છે ?

- (A) SBI (B) NABARD
(C) SRI (D) IDBI

(૪) કૃષિમાં 'સુધારેલા બિયારણનો પ્રયોગ 'કયા પ્રકારનો સુધારો ગણાય ?

- (A) સંસ્થાકીય (B) ટેકનોલોજિકલ
(C) સામાન્ય પ્રકારનો (D) એક પણ નહી

- (૫) હરિયાણી ક્રાંતિ સાથે અનાજ હેઠળના વાવેતર વિસ્તારમાં કેવો ફેરફાર થયો છે ?
- (A) ઘટ્યો છે (B) વધ્યો છે
- (C) સ્થિર રહ્યો છે (D) અસ્થિર રહ્યો છે
- (૬) ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણ એ _____
- (A) આંતરિક વિકાસના ઘટકો છે
- (B) બાહ્ય વિકાસના ઘટકો છે
- (C) રાજકોશીય નીતિના ઘટકો છે
- (D) આર્થિક સુધારાના ઘટકો છે
- (૭) વિનિવેશની પ્રક્રિયા એ શેનો ભાગ ગણાવી શકાય ?
- (A) ખાનગીકરણ (B) વૈશ્વિકીકરણ
- (C) ઉદારીકરણ (D) રાષ્ટ્રીયકરણ
- (૮) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે ખાનગીકરણનો અમલ કેટલી રીતે થાય છે ?
- (A) ૫ (B) ૩
- (C) ૨ (D) ૪
- (૯) ૧૯૯૧ના આર્થિક સુધારા પછી છેલ્લા ૨૦ વર્ષનાં ગાળામાં ભારતનો ઔદ્યોગિક વૃદ્ધિ દર _____
- (A) સ્થિર રહ્યો (B) વધ્યો
- (C) ઘટ્યો (D) વધુ પડતો ઓછો થયો
- (૧૦) ૧૯૯૧થી અમલમાં મૂકવામાં આવેલ આર્થિક સુધારાઓમાં નીચેનામાંથી કઈ પ્રક્રિયાનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (A) રાષ્ટ્રીયકરણ (B) ઉદારીકરણ
- (C) ખાનગીકરણ (D) વૈશ્વિકીકરણ
- (૧૧) ૨૦૦૬થી નાના કદના સાહસોની મૂડી રોકાણની મર્યાદા વધારીને કેટલી કરવામાં આવેલી છે ?
- (A) ૫૦ લાખ (B) ૫ કરોડ
- (C) ૨.૫ કરોડ (D) ૩ કરોડ
- (૧૨) ૨૦૦૭-૦૮ માં નાના કદના સાહસો દ્વારા કેટલા લોકોને રોજગારી આપવામાં આવી હતી ?
- (A) ૩૨૨ લાખ (B) ૪૩૦ લાખ
- (C) ૨૪૯ લાખ (D) ૩૭૫ લાખ

(૧૩) ૨૦૦૬-૦૭મા કુલ નિકાસોના નાના કદના સાહસોની ટકાવારીનો હિસ્સો કેટલો હતો ?

- (A) ૩૪.૩% (B) ૩૨.૮%
(C) ૩૧.૨% (D) ૪૦.૫%

(૧૪) ભારતીય અર્થતંત્રમાં કયા ઉદ્યોગનું મહત્ત્વ રહેલું છે ?

- (A) વપરાશી વસ્તુઓના ઉદ્યોગ (B) મોટા ઉદ્યોગો
(C) સેવાક્ષેત્રના ઉદ્યોગો (D) નાના અને કુટીર ઉદ્યોગો

(૧૫) નાના કદના સાહસોના વણવપરાયેલી ઉત્પાદન ક્ષમતા માટે કયું પરિબલ જવાબદાર છે ?

- (A) કાચા માલનો અપુરતો પુરવઠો
(B) વીજળીની અનિયમિતતા
(C) મૂડીનો ખેંચ
(D) બધા જ

(૧૬) ૧૧મી યોજનામાં કઈ પાયાની સમસ્યા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે ?

- (A) ગરીબી (B) પ્રાદેશિક અસમાનતા
(C) બેરોજગારી (D) ઉપરોક્ત બધા

(૧૭) ૧૧મી યોજનામાં મૂડીરોકાણની દૃષ્ટીએ કયા ક્ષેત્રને ચોથો અગ્રતાક્રમ આપવામાં આવ્યો છે ?

- (A) વાહનવ્યવહાર (B) ખેતી
(C) ઉદ્યોગ અને ખનીજ (D) ઉર્જાશક્તિ

(૧૮) ૧૧મી યોજનામાં કયા નાણાકીય સાધન દ્વારા સૌથી ઓછા નાણાં મેળવવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?

- (A) બજાર લોન તથા પૂંજીગત આવકો દ્વારા
(B) વિદેશી સહાય દ્વારા
(C) ચાલુ આવકોની પુરાંત દ્વારા
(D) જાહેર સાહસોના ઉદ્યોગો દ્વારા

(૧૯) ૧૧મી યોજનાની ઉજળી બાજુ કઈ છે ?

- (A) ૨૦મી સદી તેમજ ૧૦મી યોજનાનો સુંદર વારસો
(B) વધુ સમાવેશકારી ઝડપી આર્થિક વિકાસનું લક્ષ
(C) સામાજિક સેવાઓને પ્રથમ અગ્રતા ક્રમ
(D) બધાજ

(૨૦) ૧૧મી યોજનાની નબળી બાજુ કઈ છે ?

- (A) અતિ મહત્વાકાંક્ષી યોજના છે
- (B) ૯ ટકાનો વિકાસ દર હાંસલ કરવાનું મુશ્કેલ છે
- (C) નાણાકીય સાધનોના લક્ષ્યાંકો પાર પાડવાનું મુશ્કેલ છે
- (D) બધા જ

૨ ભારતમાં થયેલ હરિયાણી ક્રાંતિની પ્રગતિનો ખ્યાલ આપો. ૧૦

અથવા

૨ કૃષિવિકાસની નવી વ્યૂહરચનાની અસરો જણાવો.

૩ આર્થિક સુધારા અન્વયે અમલમાં મૂકવામાં આવેલ ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૩ ભારતમાં અપનાવવામાં આવેલ ઉદારીકરણના અમલની ચર્ચા કરો.

૪ નાના કદના સાહસોની સમસ્યાઓને હલ કરવાના ઉપાયો જણાવો. ૧૦

અથવા

૪ નાના પાયાના સાહસો અંગેની સરકારની નીતિની ચર્ચા કરો.

૫ અગિયારમી યોજનાનું કદ અને મૂડીરોકાણની ફાળવણી અંગેની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૫ અગિયારમી યોજનાના નાણાકીય સાધનોની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

૬ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૧૦

- (૧) હરિયાણી ક્રાંતિની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓની સમીક્ષા કરો.
- (૨) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિને અસર કરતા પરિબળો જણાવો.
- (૩) ભારતમાં અપનાવવામાં આવેલ ખાનગીકરણના અમલની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Write answer of each question in main answer book.
(2) Figures to right side indicate marks of question.

1 MCQ

20

- (1) Which concept was started in 1956-57 for rural economy development?
 - (A) rural panchayati raj
 - (B) urban panchayati raj
 - (C) panchayati raj
 - (D) non panchayati raj
- (2) In 2008-09 under the effect of green revolution how much food grain was produced
 - (A) 2086 lac ton
 - (B) 2173 lac ton
 - (C) 2368 lac ton
 - (D) 2308 lac ton
- (3) Which organization is at the top for agricultural credit?
 - (A) SBI
 - (B) NABARD
 - (C) RBI
 - (D) IDBI
- (4) The use of hybrid seeds is which type of modification in agriculture ?
 - (A) organizational
 - (B) technological
 - (C) general
 - (D) none of these
- (5) Which type of change is seen for food grain cultivation area during green revolution ?
 - (A) decreased
 - (B) increased
 - (C) stabled
 - (D) unstable
- (6) Liberalization, privatization and globalization are...
 - (A) components of internal development
 - (B) components of external development
 - (C) components of fiscal policy
 - (D) components of economic reforms

- (7) Disinvestment process is a part of...
- (A) privatization
 - (B) globalization
 - (C) liberalization
 - (D) nationalization
- (8) How many are ways for implementation of privatization in industrial sector?
- (A) 5
 - (B) 3
 - (C) 2
 - (D) 4
- (9) Rate of industrial growth after 1991 economic reforms during 20 years is...
- (A) stabled
 - (B) incremented
 - (C) decremented
 - (D) more decreased
- (10) Which process is not included in economic reforms started in 1991?
- (A) nationalization
 - (B) liberalization
 - (C) privatization
 - (D) globalization
- (11) From 2006 how much investment limit was decided for small scale industries?
- (A) 50 lac
 - (B) 5 cr
 - (C) 2.5 cr
 - (D) 3 cr
- (12) In 2007-08 how much employment was generated by small scale industries?
- (A) 322 lac
 - (B) 430 lac
 - (C) 249 lac
 - (D) 375 lac
- (13) In 2006-07 what export portion was in total export from small scale industries?
- (A) 34.3%
 - (B) 32.9%
 - (C) 31.2%
 - (D) 40.5%
- (14) Which industries are more important in Indian Economy?
- (A) consumer goods industries
 - (B) large scale industries
 - (C) service sector industries
 - (D) small and cottage industries

- (15) Which factor is responsible for unused production capacity in small scale industries?
- (A) shortage of inputs
 - (B) irregularity of electricity
 - (C) shortage of capital
 - (D) all of above
- (16) Which basic problem is weighted in 11th plan ?
- (A) poverty
 - (B) regional inequality
 - (C) unemployment
 - (D) all of above
- (17) Which sector has given 4th priority according to investment in 11th plan ?
- (A) transportation
 - (B) agriculture
 - (C) industry and minerals
 - (D) energy
- (18) From which source least money collection is decided in 11th plan ?
- (A) market loan and capital income
 - (B) foreign assistance
 - (C) surplus of current income
 - (D) public industries
- (19) Which is the bright side of 11th plan ?
- (A) 20th century and 10th plans' good heritage
 - (B) more inclusive faster economic development target
 - (C) 1st priority to social services
 - (D) all of above
- (20) Which is the dark side of 11th plan ?
- (A) most ambitious
 - (B) 9% development rate is difficult
 - (C) difficult targets for monetary collections
 - (D) all of above

2 Give the details of progress of green revolution in India. **10**

OR

2 Discuss the effects of new strategy in agricultural development.

3 Discuss the liberalization, privatization and globalization in economic reforms. **10**

OR

3 Discuss the implementation of liberalization in India.

4 Give the remedies for problems of small scale industries. **10**

OR

4 Discuss the government policy on small scale industries.

5 Discuss the size and allocation of investment of 11th plan. **10**

OR

5 Discuss critically the monetary sources of 11th plan.

6 Write short notes : (any one) **10**

- (1) Evaluate the achievements and limitations of green revolution.
- (2) Show the factors affecting the green revolution in India.
- (3) Discuss the implementation of privatization in India.
